

SPRAWOZDANIE

z lustracji Wydziałów Ksiąg Wieczystych w okręgu przeprowadzonej w ramach planu czynności nadzorczych na 2020 r. przez Sędziego wizytatora ds. cywilnych i wieczystoksięgowych Sądu Okręgowego w Rzeszowie Wojciecha Misiudę w miesiącu kwietniu 2020 r.

Zakresem przeprowadzonej lustracji, zgodnie z „Kierunkami wewnętrznego nadzoru administracyjnego w 2020 r.” ustalonymi przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w dniu 24.01.2020 r., W-5110-4/20 objąłem analizę wyników pracy Wydziałów Ksiąg Wieczystych w Okręgu oraz ich sytuacji kadrowej i organizacyjnej za 2019 r., z uwagi na zwiększenie obciążenia pionu ksiąg wieczystych wpływem spraw z ustawy z dnia 20.07.2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 916).

W okręgu Sądu Okręgowego w Rzeszowie w zakresie spraw wieczystoksięgowych w Dzienniku Ksiąg Wieczystych (Dz.Kw), Dzienniku Zbioru Dokumentów (Dz.Zd), Dzienniku Odpisów (Dz.Odp) wpłynęło łącznie w 2019 r. 116.965 spraw przy pozostałości z ubiegłego roku 18.430 spraw. Z rejestru Dz.Kw wpłynęło 115.087 spraw, w tym 17.805 spraw z ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów; z rejestru Dz.Odp wpłynęło 1.823 sprawy zaś z rejestru Dz.Zd – 55 spraw.

Załatwiono łącznie 85.573 wniosków, w tym 83.681 z rep. Dz.Kw, co przy wpływie wniosków w tym repertorium wynoszącym 115.087 spraw, iż roczny wpływ nie został w tej kategorii opanowany o 31.406 spraw.

Wskaźnik opanowania wpływu w tej kategorii spraw (Dz.Kw) wyniósł 72.7%.

Przeciętny miesięczny wpływ w Dz.Kw wyniósł 9.590 spraw.

Wskaźnik szybkości postępowania mierzony procentowym stosunkiem zaległości końcowej do przeciętnego miesięcznego wpływu wniosków w tej kategorii spraw (Dz.Kw) na koniec 2019 r. – 5,2 % (w 2018 r. – 2,9%).

Liczba spraw niezakończonych, które pozostały do załatwienia na następny okres wyniosła w Dz.Kw 49.798 spraw (w 2018 r. – 18.393 sprawy).

Sprawność postępowania według danych za okres styczeń – grudzień 2019 r. w sprawach wykazywanych w Dz.Kw przedstawiała się w poszczególnych Sądach w okręgu następująco:

Wpływ, załatwienia i pozostałość spraw Dz.Kw sędziów i referendarzy na obsadę w wersji 1 w 2019 r.

Sąd	sędziowie (limit etatów) na ostatni dzień okresu statystycznego	sędziowie obsada średniookresowa wersja 1	referendarze (limit etatów) na ostatni dzień okresu statystycznego	referendarze (obsada średniookresowa)	sędziowie i referendarze (limit etatów) na ostatni dzień okresu statystycznego	sędziowie i referendarze obsada średniookresowa wersja 1	etaty urzędnicze pionu orzeczniczego	obsada urzędnicza pionu orzeczniczego	etaty urzędnicze pionu pozaoorzeczniczego	obsada urzędnicza pionu pozaoorzeczniczego	pozostałość z poprzedniego okresu statystycznego	wpływ spraw
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
SR w Dębicy	0	0	1,9	1,672	1,9	1,672	4	2,723	2	1,808	1 693	12 969
SR w Leżajsku	0	0	2	1,500	2	1,500	1,5	1,426	2,5	2,256	183	12 812
SR w Łąncucie	0	0	2	1,772	2	1,772	2,4	2,016	1,6	1,438	1 409	10 184
SR w Ropczycach	0	0	2	1,825	2	1,825	3	2,671	2	1,748	1 100	13 571
VII Wydział KW SR w Rzeszowie	0	0	10	7,383	10	7,383	27	20,916	4	3,417	12 325	53 601
VIII Wydział KW SR w Rzeszowie	0	0	1	1,031	1	1,031	2,4	2,754	1,6	1,024	1 467	6 120
SR w Strzyżowie	0	0	1	0,894	1	0,894	3	2,643	1,5	1,238	215	5 830
SR z okręgu SO w Rzeszowie	0	0	19,9	16,077	19,9	16,077	43,3	35,149	15,2	12,929	18 392	115 087
Razem												

pozostałość z poprzedniego okresu statystycznego + wpływ	pozostałość z poprzedniego okresu statystycznego + wpływ na obsadę referendarza	pozostałość z poprzedniego okresu statystycznego + wpływ na obsadę urzędnika pionu orzeczniczego	załatwienia spraw przez sędziów i referendarzy	załatwienia spraw przez sędziów	załatwienia spraw przez referendarzy	załatwienia spraw przez referendarzy na etat referendarza	załatwienia spraw przez referendarzy na obsadę średniokresową referendarza	średniomiesięczne załatwienie spraw przez referendarzy na obsadę	załatwienie spraw na obsadę urzędników pionu orzeczniczego	średniomiesięczne załatwienie spraw przez urzędników (pionu orzeczniczego) na obsadę	pozostałość spraw na następny okres sprawozdawczy	Wskaźnik opanowania wpływu	Wskaźnik zaległości/pozostałości	Sąd
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
14 662	8 769,1	5 384,5	10 231	7	10 224	5 381,1	6 114,8	509,6	3 757,3	313,1	4 431	78,9	4,1	SR w Dębicy
12 995	8 663,3	9 112,9	6 578	0	6 578	3 289,0	4 385,3	365,4	4 612,9	384,4	6 417	51,3	6	SR w Leżajsku
11 593	6 542,3	5 750,5	7 707	8	7 699	3 849,5	4 344,8	362,1	3 822,9	318,6	3 886	75,7	4,6	SR w Łańcucie
14 671	8 038,9	5 492,7	9 048	3	9 045	4 522,5	4 956,2	413,0	3 387,5	282,3	5 623	66,7	5	SR w Ropczycach
65 926	8 929,4	3 151,9	39 579	55	39 524	3 952,4	5 353,4	446,1	1 892,3	157,7	26 347	73,8	5,9	VII Wydział KW SR w Rzeszowie
7 587	7 358,9	2 754,9	4 973	12	4 961	4 961,0	4 811,8	401,0	1 805,7	150,5	2 614	81,3	5,1	VIII Wydział KW SR w Rzeszowie
6 045	6 761,7	2 287,2	5 565	14	5 551	5 551,0	6 209,2	517,4	2 105,6	175,5	480	95,5	1	SR w Strzyżowie
133 479	8 302,5	3 797,5	83 681	99	83 582	4 200,1	5 198,9	433,2	2 380,8	198,4	49 798	72,7	5,2	SR z okręgu SO w Rzeszowie Razem

Analiza powyższych danych prowadzi do wniosku, że w okręgu w sprawach Dz.Kw w porównaniu z rokiem 2018:

- globalny wpływ uległ zwiększeniu o 38.945 spraw (51,14 %),
- uległa zwiększeniu liczba spraw zaległych o 10.640 spraw (14,56 %),
- mimo większej załatwalności spraw uległa zwiększeniu ilość spraw, które pozostały do załatwienia na następny okres z liczby 18.393 spraw do liczby 49.798 spraw tj. o 31.405 spraw,
- wskaźnik opanowania wpływu uległ zmniejszeniu z 95,9 % do 72,7 %,
- pogorszeniu uległ wskaźnik sprawności postępowania z 2,9 % na 5,2 %.

Zwiększony wpływ spraw w Dz.Kw odnotowano w każdym z Wydziałów Ksiąg Wieczystych w okręgu, i tak:

- w Sądzie Rejonowym w Dębicy o 1.507 spraw (13,14 %),
- w Sądzie Rejonowym w Leżajsku o 7.887 spraw (160,14 %),
- w Sądzie Rejonowym w Łańcucie o 3.669 spraw (56,31 %),
- w Sądzie Rejonowym w Ropczycach o 6.628 spraw (95,46 %),
- w VII Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rzeszowie o 17.810 spraw (49,76 %),
- w VIII Zamiejscowym Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rzeszowie z/s w Tyczynie o 54 sprawy (0,89 %),
- w Sądzie Rejonowym w Strzyżowie o 1.390 spraw (21,17 %).

Również w każdym z Wydziałów Ksiąg Wieczystych w okręgu odnotowano wzrost ilości spraw załatwionych. Pomimo zwiększonej liczby załatwionych spraw wpływu nie opanowano w żadnym z Wydziałów, co skutkowało tym samym wzrostem wskaźnika zaległości.

Takie wyniki postępowania osiągnięto w Okręgu przy obsadzie referendarskiej (limicie etatów) na ostatni dzień okresu statystycznego (2019 r.) wynoszącej 19,900 i obsadzie średniokresowej 16,077 (w 2018 r. odpowiednio 18,900 i 16,101) oraz etatach pionu orzeczniczego wynoszących 43,300 i obsadzie tegoż pionu wynoszącej 35,149 (w 2018 r. odpowiednio 39,800 i 32,943).

Na takie, a nie inne wyniki postępowania w 2019 r. niewątpliwie wpływ miało wejście w życie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 916) powodującej wpływ spraw, o których mowa w tejże ustawie.

Z tego tytułu w 2019 r. do Wydziałów Ksiąg Wieczystych wpłynęło łącznie 17.805 spraw, co stanowiło 15,47 % ogólnego wpływu w Dz.Kw. Z liczby 17.805 załatwiono jedynie 7.748 spraw (43,5 %), co sprawia, iż na następny okres sprawozdawczy do załatwienia pozostało 10.057 spraw. Wskaźnik opanowania wpływu w tej grupie spraw wyniósł, co już wskazano wyżej 43,5 %, zaś wskaźnik zaległości 6,8.

Wpływ spraw, załatwienia i pozostałość spraw z ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów za 2019 r., a dotyczący zarówno całego okręgu, jak i poszczególnych sądów w okręgu przedstawia poniższa tabela.

Sąd	Pozostałość z poprzedniego okresu statystycznego	Wpływ spraw	Załatwienia spraw	Pozostałość spraw na następny okres sprawozdawczy	Wskaźnik opanowania wpływu	Wskaźnik zaległości pozostałości
Sąd Rejonowy w Dębicy	0	1 600	721	879	45,1	6,6
Sąd Rejonowy w Leżajsku	0	1 972	1 046	926	53,0	5,6
Sąd Rejonowy w Łańcucie	0	688	611	77	88,8	1,3
Sąd Rejonowy w Ropczycach	0	529	178	351	33,6	8,0
VII Wydział KW Sąd Rejonowy w Rzeszowie	0	11 515	4 083	7 432	35,5	7,7
VIII Wydział KW Sąd Rejonowy w Rzeszowie	0	390	12	378	3,1	11,6
Sąd Rejonowy w Strzyżowie	0	1 111	1 097	14	98,7	0,2
Sądy Rejonowe z okręgu Sądu Okręgowego w Rzeszowie	0	17 805	7 748	10 057	43,5	6,8

Porównując procentowo ilość wpływu spraw tej kategorii do ogólnego wpływu tych spraw w Dz.Kw w poszczególnych sądach, to przedstawiał się on następująco:

- Sąd Rejonowy w Dębicy – 12,33 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- Sąd Rejonowy w Leżajsku – 15,39 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- Sąd Rejonowy w Łańcucie – 6,75 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- Sąd Rejonowy w Ropczycach – 3,89 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- VII Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rzeszowie – 21,48 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- VIII Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rzeszowie z/s w Tyczynie – 6,37 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw,
- Sąd Rejonowy w Strzyżowie – 19,05 % ogólnego wpływu spraw w Dz.Kw.

Wnioski

Przy wzrastającym nieproporcjonalnie wysokim wpływie spraw nawet dalsze zwiększenie załatwianej liczby spraw – graniczące z możliwościami referendarzy sądowych i wspierających

ich pracę urzędników – nie będzie w stanie w sposób znaczący poprawić sytuacji w poszczególnych Sądach Rejonowych.

Jak wynika z pisma Prezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17.02.2020 r., VII W-0549-2/18 skierowanego do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie wszyscy Prezesi Sądów Rejonowych reagując na wzrost wpływu spraw w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20.07.2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów (Dz.U. poz. 1716) podjęli kroki w kierunku wzmocnienia kadrowego, jednakże ich wnioski składane nawet dwukrotnie w 2019 r. spotkały się z negatywnymi odpowiedziami ze strony Ministerstwa. Nawet jak w przypadku Leżajska, podobnie jak w Łańcucie doszło do zmniejszenia limitów. Trudno zatem oczekiwać lepszych wyników niż w 2019 r., gdyż wzrósł wpływ, a liczba urzędników uległa zmniejszeniu bądź też pozostała na niezmiennym poziomie. Należy również zwrócić uwagę na stosunkowo dużą absencję tak orzeczników, jak urzędników sądowych, co niewątpliwie nie pozostało bez wpływu na ogólne wyniki poszczególnych sądów, a tym samym i w Okręgu.

W kontekście powyższego, a także okoliczności związanych z ograniczoną pracą sądów związaną z epidemią COVID-19 i jej czasową nieprzewidywalnością, przypuszczać należy, iż wyniki pracy Wydziałów Wieczystościowych osiągnięte na koniec 2019 r. przy niezmiennej obsadzie kadrowej tych jednostek, o ile nie ulegną dalszemu pogorszeniu, to z pewnością nie ulegną poprawie. O ile taka poprawa będzie mieć w ogóle miejsce – to w perspektywie 2020 r. nie będzie poprawą znaczącą.

W zakresie sprawności postępowania dalszego monitoringu w 2020 r. wymagać będzie więc praca wszystkich Wydziałów Ksiąg Wieczystych Sądów Rejonowych z obszaru Sądu Okręgowego w Rzeszowie, która zresztą jest obecnie na bieżąco analizowana przez Prezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia 24 kwietnia 2020 r.

SSO Wojciech Misiuda
Wizytator ds. cywilnych i wieczystościowych
Sądu Okręgowego w Rzeszowie